

10FAKTA FÖR ETT JÄMLIKT SAMHÄLLE

- 1. År 2015 antog världens länder Agenda 2030 för hållbar utveckling.** Agenda 2030 består av 17 mål som ska vara uppnådda innan år 2030 och det är alla länders ansvar att arbeta mot dessa. Mål 10 i Agenda 2030 handlar om att minska ojämlikheten inom länder såväl som mellan länder. Ett jämlikt samhälle bygger på principen om allas lika rättigheter oberoende av t.ex. kön, etnicitet, religion eller trosuppfattning, funktionsvariation och härkomst, som grund för en rättvis fördelning av resurser och såväl ekonomiskt som politiskt inflytande i samhället. Frågan om jämlikhet knyter därför an till merparten av övriga mål i Agenda 2030. Som en del i Sveriges genomförande av Agenda 2030 tillsatte regeringen 2016 en Agenda 2030- delegation. Delegationen har ett utredningsuppdrag från regeringen men arbetar självständigt. Nedanstående fakta kommer från Agenda 2030-delegationens nulägesbeskrivning och förslag till handlingsplan för genomförandet av Agenda 2030 (publicerad 2017).
- 2. Sverige behöver åtgärda de ökande inkomstskillnaderna.** Den inkomstrelaterade ojämlikheten har ökat mer i Sverige än i något annat OECD-land sedan år 1990 och ligger på den högsta nivån i Norden. För att uppnå jämlikhet till 2030 måste Sverige arbeta aktivt med delmål 1.2 i Agenda 2030 och minska den andel människor som lever i någon form av fattigdom.
- 3. Sverige behöver åtgärda hälsoklyftorna.** Idag finns betydande skillnader i hälsa mellan olika grupper, exempelvis mellan personer som har hög respektive låg utbildningsnivå, mellan kvinnor och män, inrikes och utrikes födda och mellan geografiska områden. Den psykiska ohälsan i alla åldersgrupper har ökat de senaste 20 åren. För att uppnå jämlikhet till 2030 måste Sverige arbeta aktivt med delmål 3.8 i Agenda 2030 som handlar om att säkerställa allmän hälso- och sjukvård av god kvalitet för alla.
- 4. Sverige behöver åtgärda ojämlikheten i skolsystemet och arbeta för en likvärdig skola.** Idag lider den svenska skolan av bristande likvärdighet mellan skolor, lärarbrist och resultatskillnader mellan elever baserat på kön. För att uppnå jämlikhet till 2030 måste Sverige arbeta aktivt med delmål 4.1 och 4.5 i Agenda 2030 som handlar om att säkerställa att alla elever, oavsett kön, funktionsvariation, ursprung och levnadsvillkor, fullbordar en likvärdig grundskole- och gymnasieutbildning av god kvalitet.
- 5. Sverige behöver åtgärda ojämlikheten på arbetsmarknaden och i arbetslivet.** Idag ökar klyftorna på arbetsmarknaden och risken för långvarig arbetslöshet är stor i vissa grupper. Bland dem som saknar en fullständig gymnasieutbildning, oavsett ålder och härkomst, är risken för långvarig arbetslöshet särskilt hög. För att uppnå jämlikhet till 2030 måste Sverige arbeta aktivt med delmål 8.5 i Agenda 2030 som handlar om att uppnå full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla människor, samt lika lön för likvärdigt arbete.

EN
BÄTTRE
VÄRLD

6. **Sverige behöver motverka diskrimineringen av människor** på grund av kön, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, språklig eller religiös tillhörighet, funktionsvariation, sexuell läggning eller ålder. FN:s kommitté för mänskliga rättigheter har uppmanat Sverige att utvidga diskrimineringsskyddet och inrätta en nationell institution för mänskliga rättigheter. För att uppnå jämlikhet till 2030 måste Sverige arbeta aktivt med delmål **10.3** i Agenda 2030 som handlar om att säkerställa lika möjligheter, bland annat genom att avskaffa diskriminerande lagstiftning, politik och praxis och främja åtgärder som motverkar diskriminering.
7. **Sverige behöver åtgärda bostadssegregationen och bostadsbristen.** Idag finns en betydande bostadssegregation i städerna och det är bostadsbrist i alla delar av landet. För att uppnå jämlikhet till 2030 måste Sverige arbeta aktivt med delmål **11.1** i Agenda 2030 som handlar om att säkerställa att alla människor har tillgång till säkra och ekonomiskt överkomliga bostäder.
8. **Sverige behöver fortsätta att arbeta för ett demokratiskt, fredligt och inkluderande samhälle.** Idag finns t.ex. inte ett uttryckligt förbud mot rasistiska organisationer, vilket FN:s konvention mot rasdiskriminering kräver. För att uppnå jämlikhet till 2030 måste Sverige arbeta aktivt med delmål **16.1** och **16.3** i Agenda 2030 som handlar om att avsevärt minska alla former av våld överallt, främja rättssäkerheten samt säkerställa lika tillgång till rättvisa för alla.
9. **Sverige behöver arbeta för att skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar** för att alla kommuner och landsting ska kunna tillhandahålla likvärdig service. Idag råder ojämlikhet mellan olika kommuners resurser, vilket påverkar möjligheten att tillgodose människors behov. För att uppnå jämlikhet till 2030 måste Sverige arbeta aktivt med delmål **10.4** i Agenda 2030 som handlar om att besluta om politik som leder till ökad jämlikhet.
10. **Du kan vara med och göra skillnad!** Globala målen gäller för alla människor och länder och vi måste gemensamt arbeta för att nå dem. Vi har alla en viktig roll att spela för att ingen människa ska lämnas utanför. Var med och påverka din skola och kommun att arbeta för ett mer jämlikt samhälle och för att globala målen ska uppnås. Läs mer om globala målen och hur du kan engagera dig på Svenska FN-förbundets hemsida: www.fn.se/agenda2030